

Църквата „Св. Антоний“ в Мелник – чудотворни обекти и ритуални практики

Яна Гергова
(Резюме)

Св. Антоний е много почитан светец, смятан е за покровител и защитник срещу различни болести. Църквата „Св. Антоний“ в най-малкия град в България – Мелник, е известна именно със своя лечебен аспект и може да бъде определена като един от най-почитаните култови обекти в околността, свързан с множество истории за чудеса, изцеления, интересни и редки ритуални практики.

Съвременното състояние и функциониране на църквата е комплекс от различни компоненти, които изграждат ролята и значението на култовия обект като много привлекателно място за поклонение и изцеление. Освен култа към самия покровител, тези компоненти включват и различни чудотворни предмети, иконографски особености, местоположението на църквата и характерни истории за чудеса, медийни и лични репрезентации и интерпретации.

В статията ще бъде разгледан култът към св. Антоний в Мелник и посветената му църква през призмата на чудотворните обекти в или около църковното пространство, както и вярванията и ритуалните практики, свързани с тях. Именно връзката между различните компоненти на култовото място, съчетаващо различни обекти за поклонение, почитане и употреба, създава един уникален контекст, в който доскоро единствената в страната църква, посветена на св. Антоний, съществува.

Анализът се основава на наблюдения по време на теренни изследвания в Мелник и на библиографски и онлайн проучвания в периода 2016–2018 г.

Ключови думи: Св. Антоний Велики; Мелник; чудотворни обекти; изцеление; вериги

Яна Гергова
Институт за етнология и фолклористика
с Етнографски музей
Българска академия на науките
ул. „Акад. Георги Бончев“, бл. 6
1113 София, БЪЛГАРИЯ
yana.gergova@iefem.bas.bg